

Új hit, új remény

2009 június 30. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Ha valaki Zólyomnál letér a f?útról, és Nagyócsánál bekanyarodik egy kis mellékútra, és úgy halad tovább Besztercebánya felé, akkor átmegy azokon a falvakon, amelyekben Bartók szlovák népdalokat gy?jtött. Egyszersmind számos kés? román kori és gótikus templomot láthat, bennük freskóval, szoborral, szárnyas oltárral. E falvak közé tartozik Cserény is, ahová Madách miatt utaztam el. Zolnay Lászlótól tudtam meg, hogy a cserényi freskókon az egyik Madách ?s látható, mivel a család birtoka volt valaha ez a település is.
„III. Endre király 1300. augusztus 17-én Cserény (Cerin) területét… hadi érdemeiért adományozta Kürtösi vagy Oszlári Madách-Zubratha ispán fiának, Kürtösi Pál comesnak. Noha Madách fia Pálnak Nógrádban, Turócban, Liptóban is volt tetemes jószága (Liptóban Ludrova), 1300-ban szerzett birtokán, Cserényben telepedett meg. Itt épített kúriát és templomot. Amíg… a kisebb birtokokat örökl? ivadékok Zólyom vármegyében maradtak, addig Madách Pálnak fia, Oszlári Lökös vagy L?rinc mester ispán… Nagy Lajos királynak aule milese lett, utóbb délre költözött a megyéb?l… Fiai Nagy Lajos királynak apródjai voltak. Öccsét?l, ifjabb Páltól (Madách fiának, id. Pálnak ötödik fiától) a sztregovai Madáchok nemzetsége származott le. Ez a két testvér azonban – Lökös aule miles és ifj. Pál – megvált cserényi jószágaitól és Hont, illetve Nógrád megyébe települt vissza… Az elmondottakat úgy foglalhatnám össze: a cserényi templomot Madách fia, Pál építtette 1300–1332 között. A freskón felbukkanó lovagalak talán e Pál fia L?rinc (Lökös) comes, Nagy Lajos aule milese.”
De térjünk vissza az említett ábrázolásokhoz: ezek közül valamelyik – ha igaz a feltételezés – az egyik Madách ?s arcvonását rejti. Vajon a három közül melyikét? Zolnay Lászlót idézem: „A mecénás, a donátor személyét két alkalommal is látni véljük. Az északi oldalon ugyanis a magyar szent királyok egyikének – tán Szent Lászlónak – gyalogos alakja mellett megjelenik a templomalapítónak vagy a freskók készíttet?jének alakja is. Világi ruházatú lovag. S?t – úgy t?nik – mintha a feltámadás jelenetén is ugyan?t látnánk. Itt testére feszül?, térdig ér? fegyverkabátban, dereka alatt vastag övvel, t?hegyes sarukban végz?d? harisnyanadrágban, apródhajzattal jelenik meg. Imára kulcsolt kézzel fordul az arkangyalhoz. A donátor elhelyezése annyira centrális és kiemelt, hogy fest?i hangsúlyt vélünk ebben az ábrázolásban is. (A koronás alakot, a királyt lényegesen kisebb léptékben s szerényebb koloritással érzékelteti a fest?, immáron belép?félben a mennyország – Péter ?rizte – kapujába.)”
De vajon nem inkább az utolsó ítélet részletén látható, f? helyen szerepl? bajuszos alak Madách ?se, aki barettel a fején a pokol kapuja el?tt áll összekulcsolt kézzel, talán rimánkodva? Hogy erre gyanakszunk, annak els?sorban a Madách Imrére oly jellemz? bajusz az oka.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló